

2. Котюк В. О. Теорія права. Курс лекцій : навч. посіб. для юрид. фак. вузів. Київ : Вентурі, 1996. С. 147

3. Куцик К. В. Примус у цивільному судочинстві : поняття та співвідношення із категорією цивільної процесуальної відповідальності // Правові реформи в Україні: реалії сьогодення: матеріали VIII Всеукр. наук.-теорет. конф. (Київ, 24 листопада 2016 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2016. С. 151–154.

4. Цивільний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. / С. С. Бичкова, Ю. В. Білоусов, В. І. Бірюков та ін.; ред. С. С. Бичкова. Київ : Атіка, 2008. С. 840

5. Kutsyk K. The use of procedural compulsion in civil proceedings : national and international experience // Актуальні питання сучасного розвитку юридичної науки : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. Харків: ХНУВС, 2016. С. 49–51.

Шевелуха М.О.

студентка групи ЮД-541
юридичного факультету ДДУВС

Науковий керівник :

Новосад А. С.

к.ю.н., доцент кафедри цивільно-
правових дисциплін ДДУВС

ОКРЕМЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО РОЗГЛЯДУ СУДОМ СПРАВ ПРО УСИНОВЛЕННЯ

Останнім часом особливої актуальності набувають теоретичні та практичні розробки щодо особливостей правового регулювання усиновлення, оскільки в сучасних умовах важливого значення набувають усі питання, що пов'язані з соціальним захистом дитини, позбавленої родинного середовища. Крім того, на сьогодні питання щодо законодавчого врегулювання даної сфери праввідносин вбачається актуальним для дослідження, оскільки в деяких випадках усиновлення не лише не відповідає основному його принципу – відповідності усиновлення інтересам дітей, а й становить загрозу їх життю та здоров'ю, що викликає широку дискусію з приводу доцільності існування інституту усиновлення дітей. Тому безумовно пріоритетним завданням є аналіз даної проблеми з урахуванням норм діючого законодавства. У зв'язку з цим, актуальним вбачається розгляд особливостей окремого провадження щодо розгляду судом справ про усиновлення.

Питанню усиновлення в Україні у сучасній юридичній літературі приділяється значна увага. Зокрема, слід виділити праці М. А. Гурвіча, В.В. Комарова, Я.П. Зейкана, В.І. Тертишнікова, С. В. Курильова, Я.Л. Штутгіна та ін. Однак незважаючи на вагомий внесок до зазначеної проблематики, дослідження питань щодо розгляду судом справ про усиновлення залишається відкритим для дискусій, що й зумовлює актуальність дослідження у цьому напрямі з метою удосконалення належного регулювання усиновлення.

Актуальність обумовлена тим, що це питання повинно досліджуватися, оскільки створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї є однією з основних засад державної політики щодо соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Вищезазначене й свідчить про актуальність дослідження особливостей окремого провадження щодо розгляду судом справ про усиновлення.

Інститут усиновлення покликаний забезпечити нормальне сімейне життя і виховання дітям, які не мають батьків або позбавлені батьківського піклування з інших причин. Усиновлення провадиться у найвищих інтересах дитини для забезпечення стабільних та гармонійних умов її життя. Причому законодавство не встановлює обмежень щодо усиновлення дітей за ознаками раси, національності, ставлення до релігії.

Особливості справ про усиновлення полягають у тому, що на відміну від інших цивільних справ їх предметом є встановлення усиновлення, що, по суті, є вирішенням долі дитини; дана категорія справ порушується не тільки громадянами України, а й іноземними громадянами; обов'язковими суб'єктами судочинства в цих справах є ряд державних органів, зокрема, органи опіки і піклування, Державний департамент з усиновлення та захисту прав дитини, дитячі будинки тощо.

Особливістю даної категорії справ є також і дотримання заявниками обов'язкової досудової процедури, яка складається із звернення до відповідних державних органів, а також до установ, де утримується дитина, та отримання від цих установ відповідних документів, які є передумовою для звернення до суду та доказами. Зазначений комплекс особливостей суттєво відрізняє справи про усиновлення від інших категорій справ, які розглядаються в порядку цивільного судочинства, тому в процесі їх розгляду та вирішення судами виникає чимало проблемних ситуацій, вирішення яких не завжди передбачено законодавством. Як наслідок, в деяких випадках, судами виносяться незаконні та необґрунтовані рішення про усиновлення.

Запровадження судового порядку усиновлення пояснюється й тим, що оскільки метою цього юридичного акту є охорона інтересів дітей, він повинен контролюватись державою. У зв'язку з необхідністю вирішення під час усиновлення складних питань цивільне процесуальне законодавство регламентує судовий порядок розгляду і вирішення пов'язаних з ним справ у порядку окремого провадження за заявою особи, яка бажає усиновити дитину.

В сучасних умовах усиновлення відіграє провідну роль в становленні правової держави та громадянського суспільства, оскільки інститут усиновлення покликаний забезпечити нормальне сімейне життя і виховання дітям, які не мають батьків або позбавлені батьківського піклування з інших причин. Однак, як в теорії, так і на практиці відсутній єдиний механізм вирішення справ про усиновлення, не всі положення законодавства регулюють правовідносини усиновлення у відповідності до міжнародних стандартів.

Проблемними залишаються питання, які виникають в процесі як національного, так і міжнародного усиновлення, що проявляється у недосконалості законодавства щодо усиновлення, зокрема, у неконкретності

окремих норм законодавчих актів, які регулюють процес усиновлення; розбіжності трактування чинного законодавства всіма учасниками процесу усиновлення тощо. Все це й обумовлює актуальність подальшого дослідження усіх питань, пов'язаних з вирішенням всіх цих моментів.

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-VI (в редакції від 07.01.2018 р.). Відомості Верховної Ради України. 2004. № № 40–41, 42. Ст. 492.

2. Татулич І.Ю. Процесуальні особливості розгляду та вирішення справ окремого провадження. Науковий вісник Чернівецького університету. 2013. Вип. 682. Правознавство. С. 76-80.

3. Стоянова Т. А. Процесуально-правова природа справ про усиновлення. Актуальні проблеми держави і права. 2010. Вип. 56. С. 133-138.

4. Деркаченко Ю. Правова забезпеченість і соціальна обумовленість міжнародного усиновлення. Юридична Україна. 2006. № 4. С. 85-100

5. Мудрецька Г.В., Рагімова Е.М. Актуальні питання судового розгляду справ про усиновлення. Порівняльно-аналітичне право. 2015. № 4. С. 129-131.

Маценко Ю.В.

студентка групи ЮД-542
юридичного факультету ДДУВС

Науковий керівник :

Новосад А. С.

к.ю.н., доцент кафедри цивільно-
правових дисциплін ДДУВС

ОКРЕМІ АСПЕКТИ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ОБМЕЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ДІЄЗДАТНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ, ВИЗНАННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ НЕДІЄЗДАТНОЮ

В Україні 15 грудня 2017 року набрала чинності нова редакція Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України). Оновлення норм ЦПК України і внесення до нього деяких змін та доповнень викликало необхідність наукового аналізу та роз'яснення змісту норм ЦПК України відносно справ окремого провадження взагалі та справ про обмеження цивільної дієздатності, визнання фізичної особи недієздатною зокрема.

При розгляді справ зазначених категорій суди керуються нормами глави 2 розділу 4 ЦПК України, Закону України «Про психіатричну допомогу», ст. 36-42, 55-67 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), а також враховують роз'яснення щодо застосування законодавства у постанові Пленуму ВСУ №3 від 28.03.1972 р. «Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним».